

รายวิชา ภาษาไทย

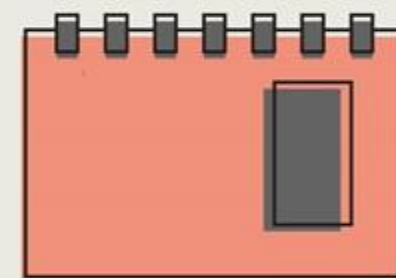
รหัสวิชา ท๑๔๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

ผู้สอน ครูวรรณรี วุ่นนุรักษ์

เรื่อง “การใช้โวหาร”

ก ข ค

๔

การใช้โวหาร

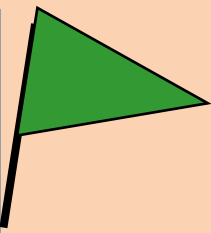
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกลักษณะของคำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัยได้
๒. นำคำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัยไปใช้ได้ถูกต้อง
๓. มีความรู้ไม่เรียน และรับผิดชอบ

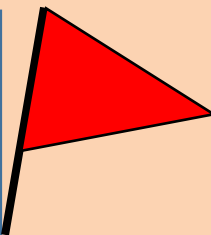
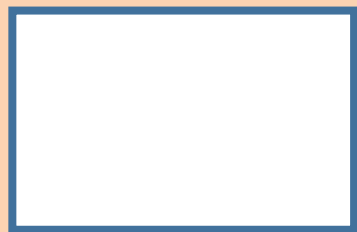
“คำไทยใช้ให้ถูก”

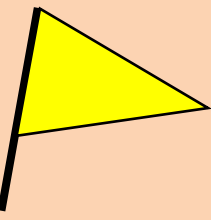
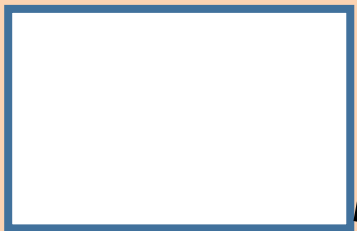
จงหาคำที่เขียนถูกต้อง

๑. คะนอง

๒. ซาล~~ล~~เปา (ซาลาเปา)

๓. เจตนา~~ร~~ม~~ร~~ (เจตนา~~ร~~ม~~ร~~ณ์)

“คำนี้มี ความหมาย”
เสียงพูด

ทูต

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ.๒๕๕๔ ให้ความหมายว่า

น. ผู้นำข้อความไปแจ้งทั้ง ๒ ฝ่าย, ผู้รับใช้ไปเจรจาแทน, ผู้สื่อสาร, ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้แทนไปยังต่างประเทศ เพื่อเจรจาหรือเจริญสัมพันธไมตรีเป็นทางราชการ. (ป.).

A close-up photograph of several orange flowers, possibly Canna lilies, in a warm, golden light. The background is a soft, out-of-focus bokeh of yellow and orange light, suggesting a sunset or sunrise. The flowers are in various stages of bloom, with some showing vibrant orange petals and others as buds.

“ท่องเที่ยวในสวนอักษร”

เดินก้าวไป เทียบไป

ต่อไปเป็นคลิปวิดีโอที่ใช้เพื่อ
การศึกษา
เพลง ไครหนอ

ใครหนอ... รักเรา เท่าชีวิต

วิธีโอนี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น
ขอขอบคุณ ครูโอ๋ สื่อการเรียนการสอน
เผยแพร่เมื่อ ๗ พ.ย. ๒๕๕๘

ที่มา: https://www.youtube.com/watch?v=FkXdPDKI_eM

นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้

จะเอาโลกมาทำปากกา
แล้วเอาณภามาแทนกระดาษ
เอาน้ำหมุดมหาสมุทรแทนหมึกวาด
ประกาศพระคุณไม่พอ

สังเกต “เพลงใครหนอ”

๑. ความรู้สึกของนักเรียนกับเพลง

พระคุณอันยิ่งใหญ่ของพ่อกับแม่

๒. ลักษณะการเขียนของผู้ประพันธ์

การใช้คำเปรียบเทียบ

“รู้ไว้ใช่ว่าใส่บาตแบกหาม”
// เรียนรู้ หรือศึกษาไว้ก็ไม่ได้ลำบาก หรือเสียหายอะไร

การใช้โวหาร

ถ้อยคำที่ใช้ในการสื่อสารที่เรียบเรียง เป็น
อย่างดีมีวิธีการ มีชั้นเชิงและมีศิลปะ เพื่อสื่อ
ให้ผู้รับสารรับสารได้อย่างแจ่มแจ้ง ชัดเจน
และลึกซึ้งรับสารได้ตามวัตถุประสงค์
ของผู้ส่งสาร

ประเภทของโวหาร

๑. บรรยายโวหาร ที่ใช้บอกกล่าว เล่าเรื่อง
อธิบาย หรือบรรยายเหตุการณ์ได้แก่ การเขียนตำรา
รายงาน บทความ เรื่องเล่า จดหมาย บันทึก
ชีวประวัติ ตำนาน เหตุการณ์ บรรยายภาพ
บรรยายธรรมชาติ

๒. พรรณนาโวหาร โวหารที่ใช้กล่าวถึงเรื่องราว

สถานที่ บุคคล สิ่งของหรืออารมณ์อย่างละเอียด

สอดแทรก ความรู้สึกลงไปเพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้รับสาร

เกิดภาพพจน์เกิดอารมณ์คล้อยตาม

๓. **เทศนาโวหาร** คือ โวหารที่มุ่งโน้มน้าวใจให้เกิด
ความรู้สึกคล้อยตาม เป็นการกล่าวในเชิงอบรม แนะนำ
สั่งสอน มาแสดงเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ ที่กระจ่าง
จนยอมรับเชื่อถือมีความเห็นคล้อยตาม และปฏิบัติตาม
โวหารประเภทนี้มักใช้ในการให้โอวาท อบรมสั่งสอน

๔. สาธกโวหาร คือ โวหารที่มุ่งให้ความชัดเจน
โดยการยกตัวอย่างหรือเรื่องราวประกอบการอธิบาย
เนื้อหาสาระ เพื่อสนับสนุนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้นักแน่น
สมเหตุสมผล ทำให้ผู้รับสารเข้าใจเนื้อหา สาระในสิ่งที่พูด

๕. อุปมาโวหาร คือ โวหารที่กล่าวเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจความหมาย อารมณ์ความรู้สึก หรือเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น มักใช้ประกอบโวหารประเภทอื่น เช่น เทศนาโวหาร บรรยายโวหารโดยเฉพาะพรรณนาโวหาร เพราะจะช่วยให้รสของถ้อยคำ และรสของเนื้อความ ไพเราะสละสลวยยิ่งขึ้น

คำที่มีความหมายโดยตรง

คำที่มีความหมายอย่างตรงไปตรงมาตามตัวหนังสือ
เมื่อฟังหรืออ่านแล้วเข้าใจได้ทันที

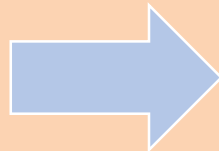
คำที่มีความหมายโดยนัย

คำที่มีความหมายแฝงหรือมีความหมายโดยอ้อม
ไม่ตรงตามตัวหนังสือเมื่อฟังหรืออ่านแล้วต้องตีความ

ศึกษาคำที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัย

เก๋อ

ความหมายโดยตรง

ที่สำหรับนั่ง มีขา

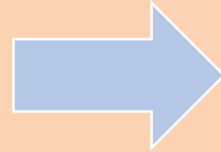
ความหมายโดยนัย

ตำแหน่งการงาน

น้องชอบเก้าอี้สีชมพู

ความหมายโดยตรง

ที่สำหรับนั่ง มีขา

นายณพพร วุฒิกุล นั่งเก้าอี้นายกเทศมนตรีเมืองหัวหิน

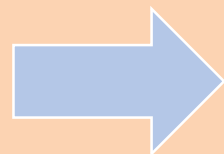
ความหมายโดยนัย

ตำแหน่ง

ปู่ชอบกินกล้วยทุกชนิด

ความหมายโดยตรง

ผลไม้ชนิดหนึ่ง

งานชิ้นนี้กล้วยๆสำหรับฉัน

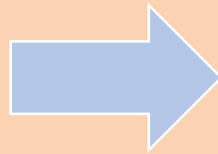
ความหมายโดยนัย

ง่ายมาก

พ่อซื้อ**หิน**รูปร่างแปลกๆมาตกแต่งสวน

ความหมายโดยตรง

มวลของแข็งที่รวมตัว
อยู่ตามธรรมชาติ

ปีนี้ซื้อสอบวิทยาศาสตร์**หิน**มาก

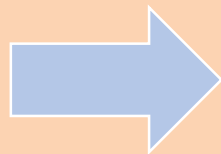
ความหมายโดยนัย

ยาก

ที่**ดิน**แ**มว**จะมีเนื้อนุ่มๆทำให้เวลาเดินไม่มีเสียง

ความหมายโดยตรง

เท้าของแมว

ดินแ**มว**จัดหน้าตาต่างเข้ามาขโมยทรัพย์สิน

ความหมายโดยนัย

ขโมยที่เข้าไปเอา
สิ่งของมีค่าของผู้อื่น

วิธีสังเกต

คำที่มีความโดยตรงหรือโดยนัย
จะต้องดูจากคำอื่นๆในประโยคประกอบ

ฝึกคิดหัดตอบ

หาความหมายโดยตรงและโดยนัยของคำต่อไปนี้

๑. หมู

ความหมายโดยตรง

ความหมายโดยนัย

ฝึกคิดหัดตอบ

หาความหมายโดยตรงและโดยนัยของคำต่อไปนี้

๒. เต้า

ความหมายโดยตรง

ความหมายโดยนัย

ฝึกคิดหัดตอบ

หาความหมายโดยตรงและโดยนัยของคำต่อไปนี้

๓. ดาว

ความหมายโดยตรง

ความหมายโดยนัย

จับคู่ความหมายโดยตรงและโดยนัยให้ถูกต้อง

☐

ดาว

☐

ลายคราม

☐

เต่า

☐

เปรี้ยว

☐

ถึง

๑. มีรสอย่างมะนาว

๒. ลั้ตัวเลื้อยคลานมีกระดองหุ้ม

๓. สิ่งให้เห็นดวงส่องประกายบนฟ้า

๔. อาการชุกช่นและอยู่ไม่สุข

๕. ของเก่าแก่ที่มีค่า

สรุป

การใช้โวหารคือการใช้ถ้อยคำในการสื่อสารที่เรียบเรียงเป็นอย่างดีมีวิธีการ มีชั้นเชิงและมีศิลปะ เพื่อสื่อให้ผู้รับสารได้อย่างแจ่มแจ้ง มีทั้งถ้อยคำที่มีความหมายโดยตรง และคำที่ มีความหมายโดยนัย

“ของฝากจากครู”
ของทีระลึก,ของก้านัล

